

MÅNEDENS KRONIKK

Toregimentslæren som funksjonsmodell for den alminnelige diakoni

I nr. 10 1973 tok Geir Tignæs for seg diakonibegrepet ut fra den synsvinkel at all tjeneste er diakoni. I denne artikkel ser han på det samme begrep ut fra toregimentslæren, og den som en funksjonsmodell for den alminnelige diakoni.

Hva er forskjellen mellom den alminnelige diakoni og den verdslige tjeneste for mennesker som er eller vil havne i psykisk, fysisk eller sosial nød? Spørsmålet er stadig like aktuelt fordi det teoretiske grunnlag for en alminnelig diakoni er lite gjenomtrent. I denne kronikken skal jeg prøve å besvare spørsmålet ved hjelp av toregimentslæren. Min definisjon av den alminnelige diakoni bygger på Luthers lære om de to regimenter. Om selve diakonibegrepet vil jeg henvise til min kronikk i nr. 10 av Diakonos fra i år. Jeg definerte der den alminnelige diakoni på følgende måte:

«Den alminnelige diakoni er en tjeneste for mennesker som er eller vil havne i psykisk, fysisk eller sosial nød, og tar sikte på å realisere Guds vilje i verden, med Jesus Kristus som forbilde og drivkraft».

Det verdslige regiment.

Det verdslige regiment forteller hvilke kriterier den alminnelige diakoni og den verdslige tjeneste skal realiseres etter. I Bibelen vil vi finne de kriterier som all tjeneste skal ta utgangspunkt i. Når vi skal realisere Guds vilje er det underlagt vår fornuft. Dette gjelder såvel troende som ikke troende. I det verdslige regiment har den troende ikke andre fordeler enn at han burde kjenne Guds vilje bedre enn en ikke-troende. Diakonien funksjonerer med andre ord i det verdslige regiment på linje med verdslig tjeneste. Vi skal her se på noen av de kriterier som diakonien og den verdslige tjeneste realiseres etter.

Bibelen lærer oss at Gud er verdens skaper. Gud var til før verden var, og verden ble til ved hans vilje. Alt er skapt av Gud, både stort og smått. Men Gud er ikke bare skaper, Han er også den som opprettholder skaperverket. Han skapte ikke bare menneskeslekten, men også hvert enkelt menneske. Menneskene er selve meningen og målet med skaperverket. Alt som er skapt har en mening, ikke noe er tilfeldig.

Alle mennesker, uansett rase, kjønn, yrke, politisk oppfatning eller religion er skapt av Gud, og alle er like verdifulle. I følge Bibelen er hele mennesket, med legeme, sjel og ånd, skapt i Guds bilde. Legemet og sjelen vurderes ikke i forhold til hverandre, begge tilsammen utgjør mennesket

skapt i Guds bilde, og det ene er ikke ringere enn det andre. Hele mennesket vil Han frelse, og hele mennesket vil Han reise opp på oppstandelsens dag. Gud vil vi skal ta vare på hele mennesket, og ikke ringakte deler av skaperverket. Mennesket kan ikke bedømmes ut fra dets samfunnsverdi eller dets produktionsverdi, men man skal bedømme mennesket skapt av Gud. Det syke mennesket er like verdifullt som det friske, og det uønskede er like verdifullt som det veltilpassede.

Syndefallsfortellingen sier oss at mennesket av fri vilje valgte å sette seg opp mot Gud. En av de konsekvenser som synden fikk var at det oppsto problemer for det enkelte menneske, og i dets forhold til andre mennesker. Det var problemer som ga utslag i krig, hat, egoisme, misunnelse, mangel på kjærlighet, sykdom, sult og alkoholmisbruk o.s.v. Den alminnelige diakoni og den verdslige tjeneste har som arbeidsoppgave og angrepspunkt de problemer som syndefallet har skapt. Selv om problemene ikke lar seg løse i den nåværende verden er en forpliktet på å arbeide for å redusere syndefallseffekten.

Guds lov, d.v.s. Guds vilje slik vi finner den i Bibelen, er retningslinjer for det sosiale og det politiske liv. Meningen er at de sosiale og de politiske spørsmål skal løses innenfor rammen av Guds lov. Guds vilje skal forkynnes som regel og rettesnor for alle mennesker for å holde det onde i tømme, for derved å sikre rettferdighet og sikkerhet i samfunnet.

Bibelen forteller at en skal elske sin neste som seg selv. De syke skal besøkes og stilles og de fattige skal ha økonomisk hjelp. Barmhjertighetsarbeidet skal være preget av nestekjærlighet.

Profetene Amos og Jeremias stilte seg solidarisk med de fattige og undertrykte. De refset overklassens falske gudsyndelse, deres korrupsjon og rikdom på de fattiges bekostning. Menneskene skulle arbeide mot mest mulig likhet og rettferdighet i samfunnet. Det var menneskenes plikt å leve slik i fellesskap med andre at det var plass og levekår for alle.

Vi har her sett på noen av de kriterier som det verdslige regimet skal realiseres etter. At fornuften hersker i det verdslige regiment vil derfor ikke si at medmenneskene skal bestemme selv, men at det er forpliktet til å følge Guds vilje slik

det står i Bibelen, og står etisk ansvarlig overfor Han. En ikke kristen sosionom eller sykepleier kan derfor realisere Guds vilje på like linje som en kristen.

Det åndelige regimente.

Det er det åndelig regimente som skiller den alminnelige diakoni fra den verdslige tjeneste. I det åndelige regimente møter den troende Jesus Kristus, som styrer der gjennom sin nåde og barmhjertighet. De troende lever i nåden og syndsforlatelsens rike. Jesus blir et levende forbilde og en drivkraft. Diakonen vil derfor ha sin drivkraft i det åndelige regimente, og funksjonerer i det verdslige. Bare den troende lever i det åndelige regimente, og derfor kan bare en troende gjøre diakoni.

Jesus Kristus blir det levende forbilde for den troende. Gud kom til jorden som en tjener. Verden kjente ikke en slik kjærlighet fra før. Aldri har noen vist et større tjenersinn enn Jesus. I Markus 10, 45 kan vi lese: «For menneskesønnen er ikke kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv til løsepeng for mange.» Jesus Kristus er den fullkomne tjener. Han er idealet, eksemplet som skal etterfølges. Han verken søkte seg selv, eller sikre seg selv, han gikk inn i en verden full av lidelse, meningsløshet, tomhet, falskhet tross mot Gud og ubarmhjertighet mot medmennesker. Han elsket med en fullkommen kjærlighet. Han delte de fattige menneskers kår. Syndsforlatelse og helbredelse knyttet han sammen. Jesus hadde omsorg for hele mennesket. Tilslutt ofret han seg selv. På korset bærer Jesus menneskenes synder, og blir den lidende tjener og frelser for hvert menneske som tror på ham.

Men Jesus blir ikke bare et ideal for den troende, han er noe mer fordi diakoni er en frukt av troen på Jesus Kristus. Vi skyller å elske hverandre på grunn av Guds kjærlighet i Kristus. «Han elsket oss først, derfor elsker vi», kan vi lese i 1. Joh. 4, 10. Kristi kjærlighet motiverer til diakoni. Drivkraften kan aldri bli nøden eller mulighetene for en fremtidig nød. En er i tjeneste for Kristus for å tjene andre. Han er oppdragsgiveren og drivkraften.

Guds ord, dåpen og nattverden kalles nådemidler. Den Hellige Ånd virker gjennom nådemidlene, og blir derfor en uunnverlig kraftkilde for de troende. I Guds ord møter den troende sin frelser, og i takknemlighet til ham skapes trangen til diakoni. Dåpen er blant annet en innvielse til samfunn med Kristus og til å tjene ham. Diakonien vokser derfor fram av dåpen. I nattverden kommer den troende i en intim kontakt med sin Frelser, og får derved inspirasjon og ny kraft til å levendegjøre den alminnelige diakoni. Ved Jesu offer, lidelse og selvfornektelse som læres ved nattverdbordet fødes den kristne nestekjærlighet.

Når et menneske kommer til tro på Kristus tar Guds Hellige Ånd bolig i ham. Hvis Ånden får sin

vilje med mennesket vil det helliggjøres etter Guds plan. Ånden vil bære frukt i det enkelte mennesket i form av kjærlighet, glede, fred o.s.v. Åndens frukt er en betingelse for at diakonien skal funksjonere.

Forholdet mellom de to regimenter.

De to regimenter må ikke blandes sammen, eller helt isoleres fra hverandre. Kirken og staten skal ivareta interessene for de to regimenter. Formålet med det åndelige regimente er å føre menneskene fra døden til livet gjennom forkynnelsen. Kirken har derfor ikke sin oppgave i å streve etter verdslig makt. Men så lenge det er behov for diakoni kan ikke kirken forlate sitt ansvar for mennesker som er eller vil havne i nød. Men når staten har muligheter til å overta skal kirken gi fra seg sitt arbeid og gå på et annet. Det vil bestandig være behov for kirkelig diakonal innsats. Vi kan med full frimodighet overlate diakonalt arbeid til staten når det er muligheter for det, for de ikke-troende kan realisere Guds vilje på like fot med de troende. En institusjon er ikke kristen fordi det står i en formålsparagraf, men det avgjørende er hva de som arbeider på institusjonen har som verdigrunnlag. I praktisk arbeid er det ofte uten særlige problemer selv om verdigrunnlaget er forskjellig. Det verdslige regimente skal på sin side ikke herske over samvittigheten eller blande seg bort i kirkens indre liv, men gjøre de ytre forhold best mulig. Staten er på samme måte forpliktet til å følge Guds vilje, og er etisk ansvarlig overfor Ham.

Forhåpentligvis har denne kronikken gitt en større forståelse på forskjellen mellom den alminnelige diakoni og den verdslige tjeneste for mennesker som er eller vil havne i nød. Men fremdeles er det mange problemer som trenger å belyses, og det er mitt håp at Diakonforbundet vil ta disse problemer alvorlig. Som jeg tidligere har skrevet så krever en rett diakoni en grundig gjennomtenning, og i en verden som blir stadig mer komplisert kreves det også at vi er villige til å finne ut hva som er Guds vilje.

Diakoni

Forts. fra side 199.

ralforsamling vil få stor innflytelse på den videre utvikling. Paneldebatten om Diakonforbundets målsetting på fredag, vil gi møtedeltagerne full anledning til å gi sitt syn tilkjenne på disse og andre sentrale spørsmål. Valgene vil inndirekte influere på problemenes videre utvikling. Det er derfor ingen privatsak om du vil møte eller ikke, som diakon og kallet til denne spesielle tjeneste er det en plikt å være med i fellesskapet og lede utviklingen av den gren Gud har gitt oss i sin vingård.

Mange har alt meldt seg til Generalforsamlin-